

**О. Г. ГОРШКОВА, Т. В. САМОЙЛЕНКО,
К. М. ЯРЕМЕНКО, А. С. УМАНЕЦЬ,
Н. А. ПЕРЕПЕЛИЦЯ, Г. І. ЦИБУЛЯК**

*Одеський національний університет,
кафедра мікробіології і вірусології,
Науковий керівник - д.б.н., проф. В. О. Іваниця*

АЛОХТОННІ ВІРУСИ МОРСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЧОРНОГО МОРЯ

Серед алохтонних вірусів гідросфери найбільше значення мають патогенні віруси людини. Забруднення цими вірусами води, донних відкладень, гідробіонтів призводить до спалахів захворювань та епідемій. І хоча кількість вірусних часток у стоках набагато менше вмісту токсичних хімічних речовин, ступінь їх небезпеки для людини набагато вище, через їх здатність до розмноження у чутливих організмах.

Завдяки своїй екологічній пластичності, патогенні віруси з суші здатні адаптуватися до нових умов з освоєнням нових господарів. Морська вода не є виключенням і може бути забруднена вірусами при скиді каналізаційних вод. Патогенні для людини ентеровіруси можуть зберігатися досить довго у воді. Тому метою нашої роботи було виявлення маркерів алохтонних - патогенних для людини вірусів у морському середовищі північно-західної частини Чорного моря.

Проби води відбирали в акваторії острова Зміїний навесні, влітку та в осені 2009 р., поміщали у холодильник при температурі +4°C, давали відстоятися впродовж 30 хвилин, а потім верхній шар води в об'ємі 2,0 л відливали і використовували для подальшого дослідження. Для концентрації вірусів у пробах морської води використовували аміноетоксіяеросіл, визначення антигенів вірусів - експрес-метод імуноферментного аналізу (ІФА) та полімеразну ланцюгову реакцію (ПЛР).

В результаті досліджень навесні та влітку 2009 р. у морській воді 6 прибережних та 7 відділених від берега станціях рота-, рео-, астро-, адено-, ентеро-, норовіруси 1 і 2 типів, а також віруси гепатиту А виявлені не були.

В жовтні 2009 р. у пробах морської води, відібраних в районі діючого причалу (станція £ - широта 45°15'26,7" довгота 30°12'17,9",

станція δ - широта 45°15'24,2", довгота 30°12'19,7"), використання ІФА дозволило встановити присутність антигенів вірусів гепатиту А, а ПЛР - РНК ротавірусів. Це дозволяє нам зробити припущення про те, що джерелом забруднення морського середовища були неочищені стічні води, які скидалися з суден, що доставляють рибалок, будівельників, науковців та військовослужбовців на острів Зміїний.

Рекомендована до друку на засіданні кафедри мікробіології і вірусології, протокол № 4 від 29.11.2010 р.